

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಬಿ.ಕೆ.ವಿ.ಕೆ., ಬೆಂಗಳೂರು-560 065

ದೂರವಾಣಿ : 080-23330153

ವೆಬ್‌ಸೈಟ್ : www.uasbangalore.edu.in

ಕೃಷಿಮೇಲೆ-2023

ಆಹಾರ-ಆರೋಗ್ಯ-ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಧಾನ್ಯಗಳು

ನವೆಂಬರ್ 17,18,19 ಮತ್ತು 20, 2023

ಕೃಷಿಡಿ

ಜಿಪಿಯುಪಿ-32

ಜಿಪಿಯುವಲ್-11

ಎಂಎಲ್-322

ಜಿಪಿಪಿಕ್ ಕೊಪ್ಪು ಕಲಸು

ಕೆಜಿಎಸ್‌ಕೆಜಿ 85

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಗಾ.ಕೃ.ವಿ.ಕೆ., ಬೆಂಗಳೂರು-65

ಕೃಷಿಮೇಳ-2023

ನವೆಂಬರ್ 17, 18, 19 ಮತ್ತು 20, 2023

“ಆಹಾರ-ಆರೋಗ್ಯ-ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು”

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಗಾ.ಕೃ.ವಿ.ಕೇ., ಬೆಂಗಳೂರು-65

ಮುನ್ನುಡಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಜೂನ್ 6, 1963 ರಂದು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡು, ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೋಧನೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು, ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. 1966 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರೋತ್ಸವವು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಮೇಳವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿನ ಕೃಷಿಮೇಳಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷ 2023ರ ಕೃಷಿಮೇಳವನ್ನು “ಆಹಾರ - ಆರೋಗ್ಯ - ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು” ಎಂಬ ಘೋಷ ವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನವೆಂಬರ್ 17 ರಿಂದ 20 ರವರೆಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಳದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಮಹತ್ವ, ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ನವೋದ್ಯಮಗಳು, ನಿಖರ ಕೃಷಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ವರ್ಷದ ಕೃಷಿಮೇಳದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆ ತಳಿಗಳು, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಮಳೆ ಅಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬೆಳೆಗಳು, ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸುಧಾರಿತ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 700 ಮಳಿಗೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೃಷಿ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಪರಿಕರಗಳು, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು, ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಕೃಷಿ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ, ಜಾನುವಾರು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಜ್ಞರಿಂದ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನೂ ಸಹ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ರೈತ ಬಾಂಧವರು ಕೃಷಿಮೇಳದ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ವಾಗತ ಹಾಗೂ ತುಂಬು ಹೃದಯದ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವದ ಹಾರ್ದಿಕ ಶುಭಾಶಯಗಳು.

ನವೆಂಬರ್ 2023

ಡಾ. ಎಸ್.ವಿ. ಸುರೇಶ್
ಕುಲಪತಿಗಳು
ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕೃಷಿಮೇಳ-2023

ಸಂಶೋಧನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ಮಾಹಿತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣ 1153 ಮಿ.ಮೀ. ಇದ್ದು, 2022ರಲ್ಲಿ 1474 ಮಿ.ಮೀ. ಅಂದರೆ ಶೇ. 28ರಷ್ಟು ವಾಡಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗಿತ್ತು. 2023ರ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ (1ನೇ ಜೂನ್‌ನಿಂದ 30ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ) 642 ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ವಾಡಿಕೆಗಿಂತ (852 ಮಿ.ಮೀ.) ಶೇ. 25ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಬಾರಿಯ ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ (1ನೇ ಜೂನ್‌ನಿಂದ 30ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ) ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಒಳನಾಡು (ಶೇ.26ರಷ್ಟು), ಉತ್ತರ ಒಳನಾಡಿನಲ್ಲಿ (ಶೇ.19ರಷ್ಟು) ಹಾಗೂ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ (ಶೇ.19ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡು (ಶೇ.39ರಷ್ಟು) ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಗಾಂಧಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವಾಡಿಕೆ ಮಳೆ 941.5 ಮಿ.ಮೀ.ನಷ್ಟಿದ್ದು, ಪೂರ್ವ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ (ಮಾರ್ಚ್ ನಿಂದ ಮೇ ವರೆಗೆ) 175.1 ಮಿ.ಮೀ., ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ (ನೈಋತ್ಯ ಮಾರುತ: ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ) 513 ಮಿ.ಮೀ., ಹಿಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ (ಈಶಾನ್ಯ ಮಾರುತ: ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ) 242.7 ಮಿ.ಮೀ. ಮತ್ತು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ (ಜನವರಿಯಿಂದ ಫೆಬ್ರವರಿವರೆಗೆ) 10.6 ಮಿ.ಮೀ. ವಾಡಿಕೆ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ಗಾಂಧಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 57 ಮಳೆಯ ದಿನಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ ಗಾಂಧಿ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 1ನೇ ಜನವರಿಯಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 30ರವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 674 ಮಿ.ಮೀ. ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿಗಿಂತ (862.3 ಮಿ.ಮೀ.) ಶೇ. 21.8ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ 204.4 ಮಿ.ಮೀ. (ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಶೇ. 17ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು) ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ 402 ಮಿ.ಮೀ. (ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ಶೇ. 22ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ) ಮಳೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 47 ಮಳೆ ದಿನಗಳು ದಾಖಲಾಗಿವೆ.

2023ರ ಮುಂಗಾರು ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಎರಡನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಜೂನ್, ಆಗಸ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆಯಾಗಿದೆ. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ

ಮಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾದುದರಿಂದ ಬಿತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾದರೂ ಸಹ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಳೆಗಳು ಮಳೆಯಾಗದ ಕಾರಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಿ ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ 216 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿದೆ (189 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ತೀವ್ರ ಬರಪೀಡಿತ ಹಾಗೂ 27 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಸಾಧಾರಣ ಬರಪೀಡಿತ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು).

ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ವಿವರಗಳು
ಬೆಳೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ತಾಕುಗಳು
ಸುಧಾರಿತ ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯ

ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸುಸಂಘಟಿತ ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯ ಪ್ರಾಯೋಜನೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ 2023ರ ಕೃಷಿ ಮೇಳದ ಅಂಗವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. **ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿದ ನೀರಿನ ವೈವಿಧ್ಯ ಬಳಕೆ:** ಬೆಳೆಯ ಸಂದಿಗ್ಧ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ನೀರಾವರಿ, ಮೀನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಆಹಾರದ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ತೋಗರಿ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕೈತೋಟದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
2. **ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಕಿರುಜಲಾನಯನದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ:** ಇಳಿಜಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಬದುಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
3. **ಮಳೆ ಅಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಗಳು:** ಮುಂಗಾರು ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆಗಳು, ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ತಳಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
4. **ಮಳೆಯಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ:** ಆರಂಭಿಕ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ದ್ವಿಧಳ ಧಾನ್ಯಗಳಾದ ಹೆಸರು, ಉದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರೆ ಬೆಳೆದು ಹಿಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
5. **ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳು:** ಸುಧಾರಿತ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ತಳಿಯಾದ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಅಲಸಂದೆ ತಳಿಗಳಾದ ಪಿಕೆಬಿ-6 ಮತ್ತು ಐಟಿ-38956-1 ಹಾಗೂ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯ ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳ (ಎಮ್.ಎ.ಎಚ್. 14-5 ಮತ್ತು ಎಮ್.ಎ.ಎಚ್. 14-138) ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
6. **ಸುಧಾರಿತ ನೆಲಗಡಲೆ ತಳಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ:** ಸುಧಾರಿತ ನೆಲಗಡಲೆ ತಳಿಗಳಾದ ಕದಿರಿ ಲೇಪಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ಕೆ-6 ತಳಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
7. **ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು:** ರಾಗಿ+ತೋಗರಿ (8:2) ಹಾಗೂ ನೆಲಗಡಲೆ + ತೋಗರಿ (8:2) ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಎರಡು ತೋಗರಿ ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ದೋಣಿಸಾಲು, ನೆಲಗಡಲೆ + ಹರಳು (8:1) ಮತ್ತು ತೋಗರಿ + ಅವರೆ (1:1) ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.

8. **ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬೆಳೆಗಳು:** ಆರಂಭಿಕ ಮುಂಗಾರಿನಿಂದ ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿನವರೆಗೂ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಾಳಿನ ದಂಟು, ಕಿರು ಧಾನ್ಯಗಳು, ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳು ಬೆಳೆಗಳು, ದ್ವಿಧಳ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಗೂ ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
9. **ಹರಳು ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕುಡಿ ಚಿವುಟುವಿಕೆ:** ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳು ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಇಳುವರಿಗೆ ಹರಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿ ಚಿವುಟುವಿಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
10. **ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಳಕೆ:** ಪೂರ್ವ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಹುರುಳಿ ಹಾಗೂ ಅಲಸಂದೆ ಬೆಳೆದು ತದನಂತರ ಎರಡನೆಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ರಾಗಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು. ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಗ್ಲಿರಿಸಿಡಿಯಾ (ಗೊಬ್ಬರದ ಗಿಡ) ವನ್ನು ಹಸಿರಲೆಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬಳಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
11. **ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ:** ಸಾವಯವ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯ ಇಳುವರಿ ಮೇಲಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
12. **ರಾಗಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬಿತ್ತನೆ ಪದ್ಧತಿಗಳು:** ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬಿತ್ತುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಾದ ನೇರ ಬಿತ್ತನೆ, ಒಣ ಬಿತ್ತನೆ, ಕೂರಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮತ್ತು ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
13. **ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾನೋ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯ ಅಧ್ಯಯನ:** ಎಲೆ ಸಿಂಪರಣೆ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾನೋ ಸಾರಜನಕ ಮತ್ತು ನ್ಯಾನೋ ಜಿಂಕ್ ಬಳಕೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
14. **ಖುಷ್ಕಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು:** ಕೈಚಾಲಿತ, ಎತ್ತು ಚಾಲಿತ, ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಚಾಲಿತ, ವಿದ್ಯುತ್/ಇಂಧನಚಾಲಿತ ಉಪಕರಣಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ.
15. **ಪಟ್ಟಿ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ:** ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಚಾಲಿತ ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ಪಟ್ಟಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಲಾದ ರಾಗಿ, ಅವರೆ, ಅಲಸಂದೆ ಮತ್ತು ಹುರುಳಿ ಬೆಳೆಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
16. **ಏರೋಬಿಕ್ ಭತ್ತದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ:** ಸುಧಾರಿತ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಭತ್ತದ ತಳಿ ಕೆ.ಎಂ.ಪಿ.-175 ತಳಿಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
17. **ರಾಗಿ ಮತ್ತು ತೋಗರಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರೋನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಯನ:** ರಾಗಿ ಮತ್ತು ತೋಗರಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು, ಬೆಳೆ ಪ್ರಚೋದಕಗಳು (ಪಲ್ಸ್ ಮ್ಯಾಜಿಕ್) ಹಾಗೂ ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಸಿಂಪರಣಾ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ವತಿಯಿಂದ ವಿವಿಧ ತಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾದ ಸಜ್ಜೆ, ಊದಲು, ಬರಗು, ರಾಗಿ, ನವಣೆ, ಸಾಮೆ, ಹಾರಕ, ಕೊರಲೆ, ಜೋಳ, ಚಪ್ಪರದ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಗಳ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಣ್ಣು ರಹಿತ ಕೃಷಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

ಮಣ್ಣು ರಹಿತ ಕೃಷಿಯ ಮಾದರಿಗಳಾದ ಮೀನು ಆಧಾರಿತ ಜಲಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳ ಬೇಸಾಯ, ಡಚ್ ಬಕೆಟ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪ್ರಾಬೆರಿ ಬೇಸಾಯ, ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳ ಬೇಸಾಯ, ಶುಂಠಿ ಹಾಗೂ ಅರಿಶಿನ ಬೆಳೆಯ ಲಂಬತಲ ಬೇಸಾಯ, ಡ್ರ್ಯಾಗನ್ ಹಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಪುಷ್ಪ ಬೆಳೆಗಳ ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ ಮತ್ತು ಗ್ರೋ ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಪ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಲಿಸಿಯಾಂತಸ್ ಮತ್ತು ಸೇವಂತಿಗೆ ನಿಖರ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಧುವನ-ಜೇನು ಕೃಷಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

ಮಧುವನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೇನು ನೋಣಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಜೇನು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಜೇನುಹುಳುಗಳು, ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಜೇನು ಕೃಷಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪರಿಕರಗಳು, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದೆ. ವರ್ಷವಿಡೀ ಜೇನು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮಕರಂದ ಒದಗಿಸುವ ಸಸ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆಯುಳ್ಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಕೀಟ ಗೂಡುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವತಿಯಿಂದ ಜೇನುಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ನೂತನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು, ಜೇನು ಕುಟುಂಬಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇತರೆ ದುಂಬಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಧುವನ ತಾಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಮೇಳ-2023ರ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಬೆಳೆ ತಳಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತೊಗರಿ

◀ ಬಿ.ಆರ್.ಜಿ.-3: ಈ ತಳಿಯು 160 ರಿಂದ 170 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜೂನ್-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಬೇಳೆ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ಸೊರಗು ರೋಗ ಮತ್ತು ಬಂಜೆ ರೋಗಕ್ಕೆ

ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎಕರೆಗೆ 5.6 ರಿಂದ 6.4 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

◀ ಬಿ.ಆರ್.ಜಿ.-4: ಆರೆ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು 140 ರಿಂದ 145 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತಡವಾದ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಳಸಬಹುದು. ಎಕರೆಗೆ 4.8 ರಿಂದ 5.6 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

◀ ಬಿ.ಆರ್.ಜಿ.-5: ಈ ತಳಿಯು 160 ರಿಂದ 170 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜೂನ್-ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಸೊರಗು ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎಕರೆಗೆ 6.4 ರಿಂದ 7.2 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಸಿ ನಾಟಿ ಪದ್ಧತಿ, ಕುಡಿ ಚಿವುಟುವಿಕೆ ಪದ್ಧತಿ, ಪಲ್ ಮ್ಯಾಜಿಕ್ (ಲಘು ಪೋಷಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಪ್ರಚೋದಕಗಳು) ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ

ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ

ಈಗಾಗಲೇ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುವ ಸುಧಾರಿತ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳದ ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳಾದ ಎನ್.ಎ.ಹೆಚ್-2049 (ನಿತ್ಯಶ್ರೀ), ಎನ್.ಎ.ಹೆಚ್-1137 (ಹೇಮ), ಎಂ.ಎ.ಹೆಚ್-14-5, ಎಂ.ಎ.ಹೆಚ್-14-138 ಮತ್ತು ಬಿಡುಗಡೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಎಂ.ಎ.ಹೆಚ್-15-84 ಮತ್ತು ಎಂ.ಎ.ಹೆಚ್-19-2 ಆಶಾದಾಯಕ ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶುಷ್ಕ ಬೆಳೆಗಳು

ಅಲಸಂದೆ

◀ ಕೆ.ಬಿ.ಸಿ.-9: ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 80 ರಿಂದ 85 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಜುಲೈ-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮತ್ತು ಜನವರಿ-ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ. ಕಾಳುಗಳು ದಪ್ಪವಾಗಿದ್ದು, ತಿಳಿ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ತುಕ್ಕು ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ 4.5 ರಿಂದ 5.5 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

◀ ಐ.ಟಿ.-38956-1: ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 80 ರಿಂದ 85 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತಡವಾದ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಗಸ್ಟ್ 2ನೇ ವಾರದಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಮೊದಲ ವಾರದವರೆಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಾಳಿನ ಬಣ್ಣ ಬಿಳಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ 4 ರಿಂದ 5 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ.

◀ ಪಿ.ಜಿ.ಸಿ.ಪಿ-6: ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 70 ರಿಂದ 75 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ 4 ರಿಂದ 5 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹುರುಳಿ

◀ ಪಿ.ಎಚ್.ಜಿ.-9: ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 90 ರಿಂದ 100 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಬೂದಿ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ 3.5 ರಿಂದ 4 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

◀ ಬಿ.ಜಿ.ಎಂ.-1: 90 ರಿಂದ 100 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶುಷ್ಕ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ. ಎಕರೆಗೆ 3 ರಿಂದ 3.5 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಅವರೆ

◀ ಹೆಚ್.ಎ-5: 95 ರಿಂದ 105 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷವಿಡೀ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾದ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಎಕರೆಗೆ 3-4 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿ ಅಥವಾ 13-16 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಹಸಿಕಾಯಿಯ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ

ಈಗಾಗಲೇ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿರುವ ಸುಧಾರಿತ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳಾದ ಕೆ.ಬಿ.ಎಸ್.ಹೆಚ್-44, ಕೆ.ಬಿ.ಎಸ್.ಹೆಚ್-78 ಮತ್ತು ಕೆ.ಬಿ.ಎಸ್.ಹೆಚ್-85 ಹಾಗೂ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಆಶಾದಾಯಕ ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳ (ಕೆ.ಬಿ.ಎಸ್.ಹೆಚ್-88 ಮತ್ತು ಕೆ.ಬಿ.ಎಸ್.ಹೆಚ್-90) ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಮರ್ಥ ಬೆಳೆಗಳು

ಅಕ್ಕಿ ಅವರೆ

ಕೆ.ಬಿ.ಆರ್.-1: 70 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಏಕಬೆಳೆಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಬೆಳೆಗಳೊಡನೆ ಮಿಶ್ರ/ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿಯೂ ಸಹ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 4.8 ರಿಂದ 5.6 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಚಿಯಾ (ಸ್ಥಳೀಯ)

ಸುಮಾರು 175 ಸೆಂಮೀ ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡವಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಹೂಗಳು ನೇರಳೆ ಅಥವಾ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಡದ ಮೇಲ್ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗುಚ್ಚಗಳಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಿನೋವ

ಕಿನೋವ ಬೀಜಗಳು ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ವರ್ಷದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬೀಜಗಳು ಉತ್ತಮ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇತರ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಸಾರಜನಕ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಿನೋವವು ಹಸಿರು ನೇರಳೆ ಮತ್ತು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಲಿತ ಬೀಜಗಳು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಬೀಜದ ದಂಟು

ಕೆ.ಬಿ.ಜಿ.ಎ.-4: ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ತೆನೆಗಳು ಕುಂಕುಮ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದು ನೋಡಲು ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಿಷ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 5.2 ರಿಂದ 6.0 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ 8.8 ರಿಂದ 9.6 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಕೆ.ಬಿ.ಜಿ.ಎ.-15: 90-95 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹೂ ಗೊಂಚಲು ಗೋಳಾಕಾರದ ಕುಂಕುಮ ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ನೋಡಲು ಬಹಳ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎಲೆ ತುಕ್ಕುರೋಗ ಮತ್ತು ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ ಹಾಗೂ ಕೀಟ ಬಾಧೆಗೆ ಸಹಿಸ್ಥಿತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮಿಷ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 6.4 ರಿಂದ 7.2 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ರೆಕ್ಕೆ ಅವರೆ

ಕೆ.ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಬಿ-1: ಈ ತಳಿಯು 150 ದಿನಗಳ ಅವಧಿಯದಾಗಿದ್ದು, ಎಕರೆಗೆ 4.8 ರಿಂದ 6 ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಹಸಿಕಾಯಿ ಹಾಗೂ 4.4 ರಿಂದ 5.2 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಬೀಜದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸೋಯಾ ಅವರೆ

ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ದ್ವಿದಳ ಹಾಗೂ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಸಸಾರಜನಕ ಹಾಗೂ ಶೇಕಡ 20 ರಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕಾಳು ಸೋಯಾ ಅವರೆ

ಕೆ.ಬಿ.ಎಸ್. 23: ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರ ಕಟಾವಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ಈ ತಳಿಯು 90 ರಿಂದ 95 ದಿವಸಕ್ಕೆ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಅಂತರ ಬೆಳೆ, ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 10 ರಿಂದ 11 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಇಳುವರಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯ ಬೀಜವು ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದಿಂದ ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದವರೆಗಿದ್ದು,

ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಹೂವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ವಿರಳವಾದ ರೋಮಗಳಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೀಟ ಬಾಧೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಆರ್.ಕೆ.ಎಸ್. 18: ಈ ತಳಿಯು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 90 ರಿಂದ 95 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರದಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಎಲೆ ತಿನ್ನುವ ಕೀಟ ಬಾಧೆಯನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಳೆಯಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 8.0 ರಿಂದ 9.0 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಜೆ.ಎಸ್. 335: ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 90 ರಿಂದ 95 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 9 ರಿಂದ 10 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಸರಾಸರಿ ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ತಳಿಯು ಹಸಿರು ಮಚ್ಚೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ ಒಣಗಿದ ಮೇಲೆ ಸಿಡಿಯದಿರುವ ಗುಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ತರಕಾರಿ ಸೋಯಾ ಅವರೆ

ಕೆ.ಬಿ.ವಿ.ಎಸ್-1 (ಕರುಣೆ): ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ 65-70 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಿಡದಿಂದ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿ, ಸುಲಿದು, ಹಸಿರು ಬೀಜಗಳನ್ನು ತರಕಾರಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಈ ತಳಿಯು ಇತರೆ ಹಸಿರು ಕಾಯಿ ತರಕಾರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರೋಟೀನ್, ಮಿನರಲ್ಸ್, ವಿಟಮಿನ್ಸ್, ಒಮೆಗಾ-3 ಫ್ಯಾಟಿ ಆಸಿಡ್ಸ್, ಫೈಟೋ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ 30 ರಿಂದ 35 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಸರಾಸರಿ ಹಸಿರು ಕಾಯಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಅಥವಾ 8 ರಿಂದ 10 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಒಣ ಕಾಳಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು

ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪರಿಚಿತವಾದ, ಕಡಿಮೆ ನೀರು ಹಾಗೂ ಪೋಷಕಾಂಶ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿವೆ. 2023ನೇ ವರ್ಷವನ್ನು “ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಿರಿಧಾನ್ಯ ವರ್ಷ” ಎಂದು ಘೋಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಗಿ

ದೀರ್ಘಾವಧಿ ತಳಿಗಳು

ಎಂ.ಆರ್.-6: 120-125 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಂಗಾರು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 12 ರಿಂದ 14 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್.-301: 120-125 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಂಗಾರು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 12 ರಿಂದ 14 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಧಾನ್ಯದ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿಗಳು

ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್.-340: 110-115 ದಿನಗಳ ಬಿಳಿಕಾಳಿನ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೇಕರಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದು. ಬೆಂಕಿರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎಕರೆಗೆ 10 ರಿಂದ 11.2 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್.-316: 110-115 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ತೆನೆಗಳು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಮುಂಗಾರು (ಜೂನ್-ಜುಲೈ) ಹಾಗೂ ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲು (ಆಗಸ್ಟ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್) ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿರೋಗ ಮತ್ತು ಬುಡಕೊಳೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 14 ರಿಂದ 16 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಗಳು

ಜೆ.ಪಿ.ಯು.-48: 95-100 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರು ಹಾಗೂ ಬೇಸಿಗೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿ. ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಗಂಟುಗಳ ಮೇಲೂ ನೇರಳೆ ಗೆರೆಯಿದ್ದು, ಮಿಷ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 10 ರಿಂದ 12 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 14 ರಿಂದ 16 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬೆಂಕಿರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕೆ.ಎಂ.ಆರ್.-630: 95-100 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಬೆಂಕಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 10 ರಿಂದ 11.2 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಾಮೆ

ಜೆ.ಪಿ.ಯು.ಎಲ್.-6: 85-90 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮುಂಗಾರು (ಜೂನ್-ಜುಲೈ) ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆ (ಜನವರಿ) ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಈ ತಳಿಯು ದಟ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಆರ್ಕಿಡ್ ಆಕಾರದ ತೆನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬೀಜಗಳು ಅಂಡಾಕಾರವಿದ್ದು ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಎಲೆ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 6 ರಿಂದ 8 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ವಲಯ 5 ಮತ್ತು 6ಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ನವಣೆ

ಜಿ.ಪಿ.ಯು.ಎಫ್.-3: 85-90 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ದಟ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಉದ್ದವಾದ ತೆನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬೀಜವು ಅಂಡಾಕಾರದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ತುಕ್ಕು ಮತ್ತು ಎಲೆ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಮುಂಗಾರು (ಜೂನ್-ಜುಲೈ) ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆ (ಜನವರಿ) ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಎಕರೆಗೆ 6 ರಿಂದ 8 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ವಲಯ 5 ಮತ್ತು 6ಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಬರಗು

ಜಿ.ಪಿ.ಯು.ಪಿ.-28: 80-85 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಬೀಜಗಳು ಅಂಡಾಕಾರವಿದ್ದು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಎಲೆ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಮ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮುಂಗಾರು (ಜೂನ್-ಜುಲೈ) ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆ (ಜನವರಿ) ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಎಕರೆಗೆ 6.8 ರಿಂದ 8 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ವಲಯ 5 ಮತ್ತು 6ಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೊರಲೆ

ಜಿ.ಪಿ.ಯು.ಬಿ.ಟಿ.2: 85-95 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂದ್ರತೆಯುಳ್ಳ ತೆನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಬೀಜಗಳು ಅಂಡಾಕಾರವಿದ್ದು ಬೂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮುಂಗಾರು (ಜೂನ್-ಜುಲೈ) ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆ (ಜನವರಿ) ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಎಲೆ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯಮ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 5.6 ರಿಂದ 6.8 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ವಲಯ 5 ಮತ್ತು 6ಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಹಾರಕ

ಟಿ.ಎನ್.ಎ.ಯು.-86: 95-100 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ತೆನೆ ಕಾಡಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಬರ ನಿರೋಧಕ ಗುಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ 10.8 ರಿಂದ 12 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಊದಲು

ಡಿ.ಹೆಚ್.ಬಿ.ಎಂ.-93-3: 90-95 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಸುಳಿನೋಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಡಿಗೆ ರೋಗ ನಿರೋಧಕತೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ತಳಿಯು ಮುಂಗಾರು, ಹಿಂಗಾರು ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 8 ರಿಂದ 10 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಎಳ್ಳು

ಜಿ.ಕೆ.ವಿ.ಕೆ.ಎಸ್-1: ಸುಧಾರಿತ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 80 ರಿಂದ 85 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ 1.8 ರಿಂದ 2.0 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು

ಕೆ.ಬಿ.ಎನ್-2: ಸುಧಾರಿತ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, 80 ರಿಂದ 85 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಕರೆಗೆ 1.9 ರಿಂದ 2.0 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಬೀಜದ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಹರಳು

ಸಂಕರಣ ತಳಿಗಳು

ಐ.ಸಿ.ಹೆಚ್.-5: 97-108 ದಿನಗಳ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿಯ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಶೇ.45-48ರಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸೊರಗು ರೋಗ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಜಿಗಿ ಹುಳು ಬಾಧೆಗೆ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 9-12 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 7-8 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಬೀಜದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಐ.ಸಿ.ಎಚ್.-66: 95-100 ದಿನಗಳ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಶೇ.47 ರಿಂದ 49 ರಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆ ಅಂಶವಿದ್ದು, ಸೊರಗು ರೋಗ ಮತ್ತು ಜಿಗಿಹುಳು ಹಾವಳಿಗೆ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 8 ರಿಂದ 10 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಹಾಗೂ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 6 ರಿಂದ 7 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಬೀಜದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳು

ಐ.ಸಿ.ಎಸ್-164: ಬಿಡುಗಡೆ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ 105 ರಿಂದ 115 ದಿನಗಳ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮೊದಲನೆಯ ಕಟಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸೊರಗು ರೋಗ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಜಿಗಿ ಹುಳು ಬಾಧೆಗೆ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಶೇ. 48 ರಿಂದ 49ರಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸೊರಗು ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 8 ರಿಂದ 9 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಹಾಗೂ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 6 ರಿಂದ 7 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಬೀಜದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಜ್ವಾಲಾ: 110 ರಿಂದ 120 ದಿನಗಳ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಶೇ. 47.7ರಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆ ಅಂಶವಿದ್ದು, ಸೊರಗು ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕಂದು ಕೊಳೆ ರೋಗ/ಬೊಟ್ಟಿಟಿಸ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 8 ರಿಂದ 9 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಹಾಗೂ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 4 ರಿಂದ 5 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಬೀಜದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಗಳು

ಮೇವಿನ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ: ಇದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹಸಿರು ಮೇವಿನ ಬೆಳೆ. ಏಕ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆಳೆ. ವಾತಾವರಣದ ಸೂರ್ಯರಷ್ಟಿ, ತಾಪಮಾನ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದ್ದು ವರ್ಷದ ಪೂರ್ತಿ ಮುಂಗಾರು, ಹಿಂಗಾರು ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೇವಿನ ತೋಕೆಗೋಧಿ: ಹಿಂಗಾರಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಎಲೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ಪೂರ್ಣಕಾಂಡದ ಬಾಗವು ಹಸಿರಾಗಿ ಮೃದುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋಟೀನ್ ಪ್ರಮಾಣ ಬೆಳೆಯ ವಿಶೇಷತೆಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಹಸಿರು ಮೇವಲ್ಲದೆ ಈ ಬೆಳೆಯ ಕಾಳುಗಳು ಕುದುರೆ, ಕುರಿ ಮತ್ತು ಕೋಳಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮೇವಾಗಿದ್ದು, ಮಾಂಸದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಈ ಮೇವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನ್, ಜೀವಸತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಲವಣಗಳ ಅಂಶ ವೃದ್ಧಿಸಿ ಉತ್ತಮಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾಂಸ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇವಿನ ಅಲಸಂದ: ಒಣಬೇಸಾಯದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯು ಹಲವು ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಕಾಳು, ಮೇವು ಮತ್ತು ಹಸಿರೆಲೆ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನೀರಿನ ಆಸರೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು: ಹೈಬ್ರಿಡ್ ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ತಳಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ನೇಪಿಯರ್ ಹುಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮೇವಿನ ಸಜ್ಜೆ ಬೆಳೆಯ ಸಮ್ಮಿಲನದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 200-300 ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಲ್ಲವು. ಇದರ ಬಹು ಕಟಾವು ತಳಿಗಳು 3-4 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಬರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲ ಬೆಳೆಯಲ್ಲದೆ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ, ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಈ ಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 8-11ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಎಳೆಯ ಹುಲ್ಲು ಆಗ್ನಲೇಟ್ ಎಂಬ ವಿಷಕಾರಿ ಅಂಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಟಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ.

ಗಿನಿ ಹುಲ್ಲು: ಈ ಹುಲ್ಲು 1-4.5 ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲದು. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಈ ಹುಲ್ಲು ಪ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಹು ಕಟಾವು ತಳಿಗಳು 3-4 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚು ಬರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಹರಿಯುವ ಪ್ರದೇಶ, ಜೌಗು ಪದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 8-13ರಷ್ಟಿದ್ದು ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ದನಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಹಾಲಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಬಹುದು.

ರೋಡ್ ಹುಲ್ಲು: ಬಹು ಕಟಾವು ಹುಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ನೀರು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಮತ್ತು ಗೋಮಾಳಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪುನಃಶ್ಚೇತನಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹುಲ್ಲಿನ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 15ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ಯಾರಾ ಹುಲ್ಲು: ಬಹು ಕಟಾವು ಹುಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಜೌಗು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ದಿನದವರೆಗೆ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಒಣ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 7-10ರಷ್ಟು ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅಂಶವಿರುತ್ತದೆ.

ಅಂಜನ್ ಹುಲ್ಲು: ಬಹು ಕಟಾವು ಹುಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅತ್ಯಂತ ಬರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡಿಮೆ ಪೋಷಕಾಂಶವುಳ್ಳ ಮರಳುಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು ಮತ್ತು ಗೋಮಾಳಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪುನಃಶ್ಚೇತನಕ್ಕೆ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರೀನ್ ಪ್ಯಾನಿಕ್: ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ರುಚಿಕರವಾದ ಹುಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಸಾಧಾರಣ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಒಣಬೇಸಾಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ನೀರಾವರಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬೆಳೆಯಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಇದು ಒಣ ಹವೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮರಳು ಮಿಶ್ರಿತ ಗೋಡು ಮಣ್ಣು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಅತಿ ಹುಳಿ ಹಾಗೂ ಜೌಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸುಣ್ಣ ಹಾಗೂ ರಂಜಕದ ಸತ್ವಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಿಗ್ನಲ್ ಹುಲ್ಲು: ಮೃದುವಾದ ಕಾಂಡ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಸವಕಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮಣ್ಣು ಬಂಧಕಗಳಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಸಾಧಾರಣ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಹಸಿ, ಒಣ ಹಾಗೂ ರಸಮೇವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

ಮುಳ್ಳು ರಹಿತ ಪಾಪ್‌ಸಕ್ಳಿ: ಮರುಭೂಮಿಯ ಸಸ್ಯ ಸಂತತಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಹಾಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಪೋಷಕಾಂಶ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಎಳೆಯ ಹಸಿ ಕಾಂಡವನ್ನು ಮೇವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಈ ಸಸ್ಯಬಾಗವು ಶೇಕಡ 90ರಷ್ಟು ನೀರಿನಂಶ, 5-12ರಷ್ಟು ಪ್ರೋಟೀನ್, 10ರಷ್ಟು ನಾರಿನಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಈ ಮೇವನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡ 40-100ರಷ್ಟು ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳು

1. ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

- ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ತಮ ತಳಿಗಳು ಹಾಗೂ ನೂತನ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ - ಹಾಗಲಕಾಯಿ (ಪೂಸಾ ರಸದಾರ್), ಸೋರೆಕಾಯಿ (ಅರ್ಕ ಬಹಾರ್), ಮೀಟರ್ ಅಲಸಂದೆ (ಅರ್ಕ ಮಂಗಳ) ಹೀರೆಕಾಯಿ (ಅರ್ಕ ಪ್ರಸನ್), ಸೌತೆಕಾಯಿ (ಅರ್ಕ ವೀರ), ಬದನೆ (ಗ್ರೀನ್ ಲಾಂಗ್), ಬೆಂಡೆ (ರೆಡ್ ಬೆಂಡೆ), ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಎಲೆಕೋಸು (ಕೆಂಪು), ನವಿಲು ಕೋಸು ಮತ್ತು ಬ್ರೂಕೋಲಿ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಕರಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ತಳಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.
- ಟೋಮ್ಯಾಟೋ ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಿ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೂತನವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ- ಈ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲವಾಗಿ ಬಳಸಬಲ್ಲ ಜಿ.ಐ. ವೈರ್ ಮೆಶ್‌ನ್ನು ಆಸರೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಪರಿಕರಗಳು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪುಷ್ಪ ಬೆಳೆಗಳು

ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ: ಹೂ ಬೆಳೆಗಳು

ಗ್ಲಾಡಿಯೋಲಸ್ ತಳಿಗಳಾದ: ಅರ್ಕಾ ಅಮರ್, ಅರ್ಕಾ ಕೇಸರ್, ಕೆಂಪು, ಬಿಳಿ, ಆರೆಂಜ್, ಕೇಸರಿ ಹಾಗೂ ಹಳದಿ

ಚಿಂಡು ಹೂ: ಅರ್ಕ ಪರಿ

ಚೈನಾ ಆಸ್ಟರ್: ಮಿಶ್ರಬಣ್ಣಗಳು

ಅಲಂಕಾರಿಕಾ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ: ಜಿಕೆವಿಕೆ-1

ಔಷಧಿ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಕಿರು ಉದ್ಯಾನ

ವೈರಸ್, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರಗಳಿಂದ ಪಸರಿಸುವ ರೋಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ರೋಗಗಳಿಗೆ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಬಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖವಾದ 100ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಾರ್ಷಿಕ, ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಹಾಗೂ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ (ಪೊದೆ ಸಸ್ಯಗಳು, ಮರಗಳು) ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಿ ಜಾತಿಯ ಔಷಧಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಪರಿಮಳ, ರುಚಿ, ಬಣ್ಣ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ ವರ್ಧಕ, ಮಾರ್ಜಕ/ಸಾಬೂನು ಹಾಗೂ ಅಗರಬತ್ತಿ ತಯಾರಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಳಕೆ ಸುಗಂಧ ತೈಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ

ಬಣ್ಣ ನೀಡುವ ಸಸ್ಯಗಳ (ರಂಗುಮಾಲೆ, ನೀಲಿಗಿಡ, ಗೋರಂಟಿ) ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿಖರ ಬೇಸಾಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

ಹಸಿರು ಮನೆ

1. ಮಣ್ಣು ರಹಿತ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಕೈತೋಟ ಮಾದರಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹಾಗೂ ಪೋಲ್ ಬೀನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
2. ಚಿರಿ ಟೋಮ್ಯಾಟೋ, ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ, ಬಣ್ಣದ ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಹಾಗೂ ದುಂಡು ಬದನೆ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಾದ, ರೋಮ್ಯಾನಿಯನ್ ಲೆಟ್‌ಯೂಸ್, ಗ್ರೀನ್ ಲೆಟ್‌ಯೂಸ್, ಐಸ್ ಬರ್ಗ್ ಲೆಟ್‌ಯೂಸ್, ಪಾಕ್‌ಚಾಯ್, ಸೆಲರಿ, ಪಾಸ್ಲೇ, ಚೈನೀಸ್ ಕ್ಯಾಬೇಜ್, ರೆಡ್ ಕ್ಯಾಬೇಜ್, ಲೀಕ್, ಕೇಲ್ ಮತ್ತು ಬ್ರೂಕೋಲಿ
4. ಸಂವೇದಕ ಆಧಾರಿತ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ನೀರಾವರಿಯ ಹಾಗೂ ರಸಾವರಿಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ

ಮತ್ತು

ಸಂವೇಧಕ ಆಧಾರಿತ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ನೀರಾವರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ

ಮಾದರಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ತಾಕುಗಳು

ಮಾದರಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗಳು

- ❖ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು
- ❖ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸೋಲಾರ್ ಪಂಪು

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು

- ❖ ಏಕದಳ ಬೆಳೆಗಳು: ರಾಗಿ, ಏರೋಬಿಕ್ ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ
- ❖ ದ್ವಿದಳಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು: ಅಕ್ಕಿ ಅವರೆ ಮತ್ತು ಅಲಸಂದೆ
- ❖ ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಬೆಳೆಗಳು: ನೆಲಗಡಲೆ, ಹುಚ್ಚೆಳ್ಳು ಮತ್ತು ಸೋಯಾ ಅವರೆ
- ❖ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಗಳು: ಕೋ-5, ಬಿ.ಹೆಚ್-18, ಬಹುಕಟಾವಿನ ಮೇವಿನ ಜೋಳ ಮತ್ತು ಸೌತ್ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಟಾಲ್,
- ❖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು: ಬೇಬಿಕಾರ್ನ್, ಬೀಟರೂಟ್, ಕ್ಯಾರೆಟ್, ನವಿಲು ಕೋಸು ಇತ್ಯಾದಿ

2. ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳು

- ❖ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು: ಮೂಲಂಗಿ, ನವಿಲುಕೋಸು, ಸೌತೆಕಾಯಿ ಹೀರೆಕಾಯಿ, ನುಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಪೋಲ್‌ಬೀನ್ಸ್,
- ❖ ಸೊಪ್ಪುತರಕಾರಿಗಳು: ದಂಟು ಮತ್ತು ಕೊತ್ತಂಬರಿ
- ❖ ಪುಷ್ಪ ಬೆಳೆಗಳು: ಚೆಂಡು, ಕಾಕಡ ಮತ್ತು ಕನಕಾಂಬರ
- ❖ ಹಣ್ಣು ಬೆಳೆಗಳು: ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಸಪೋಟಾ, ಗೇರು, ಪರಂಗಿ, ತೆಂಗು, ಸೇಬು ಮತ್ತು ಕಿವಿ

3. ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ

4. ಜೇನು ಕೃಷಿ
5. ಹಸು ಸಾಕಣೆ: 4+4 ಸೀಮೆ ಹಸುಗಳು
6. ಕುರಿ ಸಾಕಣೆ : 10+1
7. ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ: 10+2 (ಗಿರಿರಾಜ, ಖಡಕ್‌ನಾಥ್, ಜಾವುಗ, ಸ್ಥಳೀಯ)

8. ಮೀನು ಸಾಕಣೆ: ಕಾಟಲಾ, ರೋಹು, ಮ್ಯುಗಾಲ್

9. ಅರೋಲಾ ಬೇಸಾಯ

10. ಹೈಡ್ರೋಫೋನಿಕ್ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಸಿರುಮೇವು ಉತ್ಪಾದನೆ

11. ಕೃಷಿಅರಣ್ಯ: ಹೊಲದ ಸುತ್ತ ಹೆಬ್ಬೇವು, ಅಗಸೆ, ತೇಗ, ಸಿಲ್ವರ್‌ಟಕ್, ಸರ್ವೆ ಇತ್ಯಾದಿ

12. ಮಳೆ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ

13. ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಮಪಾತಳಿ ಬದುಗಳು

14. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು: ಹನಿ ಮತ್ತು ತುಂತುರು

15. ಲೇಸರ್/ರೈನ್‌ಹೋಸ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ.

16. ಕಾಲ/ಪ್ರಮಾಣ ಆಧಾರಿತ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆ

17. ಹಸಿರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ನಿಖರ ಬೇಸಾಯ.

18. ನೆರಳುಪರದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ಸರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ

19. ಎರೆಹುಳು ಘಟಕಗಳು

20. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಘಟಕ ಇತ್ಯಾದಿ

ಬಿಡುಗಡೆಗೊಂಡ ನೂತನ ತಳಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

ರಾಗಿ

ಎಂ. ಎಲ್-322: 110-115 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ತೆನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಗಾರು (ಜೂನ್-ಜುಲೈ) ಹಾಗೂ ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲು (ಆಗಸ್ಟ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್) ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಕಿರೋಗ ನಿರೋಧಕತೆ ಹಾಗೂ ಬರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 15 ರಿಂದ 20 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಹಾಗೂ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 10 ರಿಂದ 12 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ನಷ್ಟು ಧಾನ್ಯದ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸಾಮೆ

ಬಿ.ಪಿ.ಯು.ಎಲ್. 11: 90-95 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಈ ತಳಿಯು ಮಧ್ಯಮ ಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಕಿಡ್ ಆಕಾರದ ತೆನೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬೀಜಗಳು ಅಂಡಾಕಾರವಿದ್ದು ಬೂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿವೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಮುಂಗಾರು (ಜೂನ್-ಜುಲೈ) ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಎಲೆ ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ ಮತ್ತು ತೆನೆ ಕಾಡಿಗೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 6.8 ರಿಂದ 8.1 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಧಾನ್ಯದ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬರಗು

ಬಿ.ಪಿ.ಯು.ಪಿ. 32: 80-85 ದಿನಗಳ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಬೀಜಗಳು ಅಂಡಾಕಾರವಿದ್ದು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ತಳಿಯನ್ನು ಮುಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ (ಜೂನ್-ಜುಲೈ) ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ತೆನೆ ಕಾಡಿಗೆ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಕರೆಗೆ 7.2 ರಿಂದ 8.1 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಧಾನ್ಯದ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ

ಕೆ.ಬಿ.ಎಸ್.ಹೆಚ್-85: 95-98 ದಿನಗಳ ಸಂಕರಣ ತಳಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯಮ ಎತ್ತರದ ಗಿಡಗಳು, ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಾದ ಕಾಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕೇದಿಗೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧಕತೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಎಕರೆಗೆ 8.9 ರಿಂದ 10.5 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬೀಜ ಹಾಗೂ 3.6 ರಿಂದ 4.0 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಹಲಸು

ಬಿ.ಕೆ.ವಿ.ಕೆ. ಕೆಂಪು ಹಲಸು: ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ 42 ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಫಸಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮರದಿಂದ 120 ರಿಂದ 150 ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಕದುಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಉದ್ದವಾದ ತೊಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ತೊಳೆಗಳು ಅಂಟುರಹಿತವಾಗಿದ್ದು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಆಕರ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ತೊಳೆಗಳು 25-30ಹ ಬ್ರಿಕ್ಸ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಕ್ಕರೆ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರ

ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಹಲವಾರು ಹಂತಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಹಾಗೂ ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಜೊತೆಗೆ ಹುಳುಗಳು, ಕೋಶ ಮತ್ತು ಮರಿಗಳು ಸಹ ಇದ್ದು, ಎರೆಹುಳುಗಳನ್ನು ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರೆಗೊಬ್ಬರ ಘಟಕದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಜಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ಎರೆಜಲ ಘಟಕವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್

ಸಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುವ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (ಇಂಗಾಲ: ಸಾರಜನಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ) ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗುಂಡಿಗೆ ತುಂಬಬೇಕಾಗುವಾಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೀಜ ಪ್ರಾಯೋಜನೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೀಜ ಪ್ರಾಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ, ಬೀಜ ಪ್ರಮಾಣನ ಮತ್ತು ದೃಢೀಕರಣ, ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಶೇಖರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಬೀಜ ಪರೀಕ್ಷೆ ವಿಧಾನಗಳು, ಬೀಜ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಧೂಪೀಕರಣದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ಬೀಜೋಪಚಾರ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸಂಕರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳ ಮಾರಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಗಿ, ಭತ್ತ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಮತ್ತು ಅವರೆ ಬೀಜಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತವೆ.

ಕೊಯ್ಲಿನೋತ್ತರ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು

ಕೊಯ್ಲಿನೋತ್ತರ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ / ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ರ.ಸಂ	ಕೊಯ್ಲಿನೋತ್ತರ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು
1.	ಸಪೋಟ ಕಾಯಿ ಕೀಳುವ ಸಾಧನ
2.	ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಕೀಳುವ ಸಾಧನ
3.	ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿಯುವ ಸಾಧನ
4.	ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಬೀಜ ಬಿಡಿಸುವ ಯಂತ್ರ (ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗಾಗಿ)
5.	ಕಡಲ ಕಾಯಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿಯುವ, ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಬೀಜ ಬಿಡಿಸುವ 3-ಇನ್-1 ಸಾಧನ
6.	ಮುಸುಕಿನಜೋಳ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಬೀಜ ಬಿಡಿಸುವ 2-ಇನ್-1 ಸಾಧನ
7.	ಅಡಿಕೆಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿಯುವ ಯಂತ್ರ
8.	ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಬೀಜದ ಹೊಟ್ಟು ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ (ಬೇಕರಿ ಹಾಗೂ ಸಿಹಿ ಮಿಠಾಯಿ ಉದ್ಯಮದ ಬಳಕೆಗೆ)
9.	ಧಾನ್ಯ ತೂರುವ ಯಂತ್ರ
10.	ಬಿಳಿ ಮೆಣಸು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಯಂತ್ರ
11.	ಹೊಂಗೆ ಬೀಜ ಬಿಡಿಸುವ ಯಂತ್ರ
12.	ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಹೊಟ್ಟು ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ (ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣ)
13.	ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ದ್ವಿದಳಧಾನ್ಯಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಶೇಖರಣೆಗೆ ಮರಳು ಪದರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
14.	ಅಧಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಹುಣಸಹಣ್ಣು ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ
15.	ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ
16.	ಬಕ್ಷೀಟ್ ಹೊಟ್ಟು ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ
17.	ಬಿಸಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರಳು ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರ
18.	ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು
19.	ಕ್ಷೀನೋವಾ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು
20.	ರೆಡಿ-ಟು-ಈಟ್ ಮತ್ತು ರೆಡಿ-ಟು-ಕುಕ್ ಸಿರಿಧಾನ್ಯಗಳ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಂಗಳೂರು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಆರು ಕೃಷಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ 7 ಬ್ಯಾಚುಲರ್, 20 ಮಾಸ್ಟರ್, ಒಂದು ಎಂ.ಬಿ.ಎ. (ಎ.ಬಿ.ಎ.) 17 ಡಾಕ್ಟರಲ್ ಪದವಿ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

1. ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಪದವಿ: 4 ವರ್ಷ (8 ಸೆಮಿಸ್ಟರ್) ಅವಧಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಕಾಲೇಜು/ಸ್ಥಳ	ಪದವಿ
1.	ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು	ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. (ಆನರ್) ಕೃಷಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. (ಆನರ್) ಕೃಷಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ.(ಆನರ್) ಆಹಾರ ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯ ಪದ್ಧತಿ
2.	ಕೃಷಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜು, ಬೆಂಗಳೂರು	ಬಿ.ಟೆಕ್. (ಕೃಷಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್)
3.	ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು, ಹಾಸನ (ಕಾರಕೆರೆ)	ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. (ಆನರ್) ಕೃಷಿ ಬಿ.ಟೆಕ್. (ಆಹಾರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ) ಬಿ.ಟೆಕ್. (ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ)
4.	ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು, ಚಿಂತಾಮಣಿ	ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. (ಆನರ್) ಕೃಷಿ ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. (ಆನರ್) ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ
5.	ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಡ್ಯ	ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. (ಆನರ್) ಕೃಷಿ
6.	ಕೃಷಿ ಕಾಲೇಜು, ಚಾಮರಾಜನಗರ	ಬಿ.ಎಸ್ಸಿ. (ಆನರ್) ಕೃಷಿ

ಅರ್ಹತೆ

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಯಾವುದೇ ಪದವಿಗಳಿಗೆ, 2 ವರ್ಷದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ - ಪಿ.ಯು.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಶುಲ್ಕ

ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ		2ನೇ ಮತ್ತು ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳು	
1ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್	2ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್	1ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್	2ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್
ರೂ. 32,725/-	ರೂ. 24,140/-	ರೂ. 27,610/-	ರೂ. 24,140/-

ಗುಂಪು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆ (ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ) ರೂ. 770/-

2. ಮಾಸ್ವರ್ ಪದವಿ: 2 ವರ್ಷ (4 ಸೆಮಿಸ್ಟರ್) ಅವಧಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಕ್ಯಾಂಪಸ್

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. (ಕೃಷಿ)- ಅನುವಂಶೀಯತೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಸ್ತ್ರ /ಬೀಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ /ಬೆಳೆ ಶರೀರ ಕ್ರಿಯಾಶಾಸ್ತ್ರ / ಜೀವ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ / ಅಣ್ವಿಕ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. (ಕೃಷಿ) - ಬೇಸಾಯಶಾಸ್ತ್ರ / ಮಣ್ಣು ವಿಜ್ಞಾನ / ಕೃಷಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ (ಕೃಷಿ) - ಕೃಷಿ ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ / ಸಸ್ಯ ರೋಗಶಾಸ್ತ್ರ /ಜೇನು ಕೃಷಿ / ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ (ಕೃಷಿ)-ಕೃಷಿ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ /ಕೃಷಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ/ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆ / ಕೃಷಿ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ (ಕೃಷಿ)-ಆಹಾರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ

ಎಂ.ಟೆಕ್-ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಹಾಗೂ ಆಹಾರ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ / ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರು ತಾಂತ್ರಿಕತೆ

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ (ಕೃಷಿ)- ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ

ಎಂ.ಬಿ.ಎ. (ಕೃಷಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ)

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ (ಕೃಷಿ) ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ (ಕೃಷಿ) ಜೈವಿಕ ಮಾಹಿತಿ/ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನಶಾಸ್ತ್ರ, ಎಂ.ಟೆಕ್ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ

ಮಂಡ್ಯ ಕ್ಯಾಂಪಸ್

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. (ಕೃಷಿ)-ಅನುವಂಶೀಯತೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಸ್ತ್ರ/ ಬೇಸಾಯಶಾಸ್ತ್ರ / ಮಣ್ಣು ವಿಜ್ಞಾನ/ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ / ಸಸ್ಯ ರೋಗಶಾಸ್ತ್ರ.

ಹಾಸನ ಕ್ಯಾಂಪಸ್

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. (ಕೃಷಿ)-ಅಣ್ವಿಕ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ/ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ/ಎಂ.ಟೆಕ್ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ.

ಚಿಂತಾಮಣಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. (ಕೃಷಿ) ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ /ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ/ಬೇಸಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರ.

ಅರ್ಹತೆ

ಪ್ರವೇಶ ಬಯಸುವ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್. ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಕೃಷಿ ಪರಿಗಣಿತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ/ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಬ್ಯಾಚುಲರ್ ಪದವಿ ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಅವಧಿ ತತ್ಸಮಾನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 5.50 /10.00 ಓ.ಜಿ.ಪಿ.ಎ. ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ /ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ

ಪ್ರವರ್ಗ-1 ರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 5.00/10.00 ಓಜಿಪಿಎ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಎನ್‌ಟಿಎ-ಐಸಿಎಆರ್ ನಡೆಸುವ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶೇ.50ರಷ್ಟು ಎನ್‌ಟಿಎ-ಐಸಿಎಆರ್ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಂಕಗಳು ಹಾಗೂ ಶೇ.50ರಷ್ಟು ಸಂಬಂಧಿತ ಪದವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಎಂ.ಬಿ.ಎ. (ಎ.ಬಿ.ಎಂ.) ಪದವಿಗೆ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು 100 ಅಂಕಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಪ್ಲಿಟ್ಯೂಡ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಲಿಖಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು. ಸೀಟುಗಳ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಮೀಸಲಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುವುದು. ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವೇ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಶುಲ್ಕ (ರೂ.)

ಪದವಿ	ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ		2ನೇ ಮತ್ತು ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳು	
	1ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್	2ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್	1ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್	2ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್
ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ.	49,895/-	17,501/-	39,171/-	17,403/-
ಎಂ.ಬಿ.ಎ (ಎ.ಬಿ.ಎಂ.)	1,10,980/-	87,315/-	91,120/-	86,945/-

ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಗುಂಪು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆ (ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ) ರೂ. 889/- } ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಶುಲ್ಕದಲ್ಲಿ
 ಎಂ.ಬಿ.ಎ. ಗುಂಪು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆ (ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ) } ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ
 ರೂ. 810/- (ಎ.ಬಿ.ಎಂ.)

3. ಡಾಕ್ಟರಲ್ ಪದವಿ: 3 ವರ್ಷ (6 ಸೆಮಿಸ್ಟರ್) ಅವಧಿಯದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಕ್ಯಾಂಪಸ್

ಕೃಷಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ / ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ / ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆ / ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ / ಬೇಸಾಯಶಾಸ್ತ್ರ/ ಬೆಳೆ ಶರೀರ ಕ್ರಿಯಾಶಾಸ್ತ್ರ / ಆಹಾರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ / ಅನುವಂಶೀಯತೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಸ್ತ್ರ/ ಸಸ್ಯರೋಗಶಾಸ್ತ್ರ / ಸಸ್ಯ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ / ಬೀಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ / ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ / ಮಣ್ಣು ವಿಜ್ಞಾನ / ತೋಟಗಾರಿಕೆ / ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ/ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಜೀವ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಅರ್ಹತೆ

ಪ್ರವೇಶ ಬಯಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಐ.ಸಿ.ಎ.ಆರ್. ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ / ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪದವಿ ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 2.50/ 4.00 ಸಿ.ಜಿ.ಪಿ.ಎ. ಅಥವಾ 7.50 / 10.00 ಓ.ಜಿ.ಪಿ.ಎ. ಅಥವಾ ತತ್ಸಮಾನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಹಾಗೂ ಪ್ರವರ್ಗ-1 ರ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 7.00/10.00 ಒ.ಜಿ.ಪಿ.ಎ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಎನ್‌ಟಿಎ-ಐಸಿಎಆರ್ ನಡೆಸುವ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶೇ. 50ರಷ್ಟು ಎನ್‌ಟಿಎ-ಐಸಿಎಆರ್ ಪ್ರವೇಶ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಂಕಗಳು ಹಾಗೂ ಶೇ.50ರಷ್ಟು ಸಂಬಂಧಿತ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಶುಲ್ಕ

ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷ		2ನೇ ಮತ್ತು ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳು	
1ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ರೂ. 62,018/-	2ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ರೂ. 31,625/-	1ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ರೂ. 48,872/-	2ನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ರೂ. 31,525/-

ಗುಂಪು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಮೆ (ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ) ರೂ. 890/- ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಶುಲ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಮೂಲೋದ್ದೇಶಗಳು

ವಿಸ್ತರಣಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕೃಷಿಯ ಉತ್ಪನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಸುಲಲಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ವಿಭಿನ್ನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ತನ್ನ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಉದ್ದೇಶಗಳು

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಸ್ತರಣಾ ಸೇವೆಯು ಮೂರು ಹಂತದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ರೈತರಿಗೆ ನವೀನ, ವಿಶ್ವಾಸನೀಯ, ಲಾಭದಾಯಕ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ, ಪರಿಸರ ಸುಸ್ಥಿರ ಹಾಗೂ ಸಕಾಲಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಸಂಶೋಧನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ರೈತರು ನವೀನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ತನ್ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.
- ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಂತೆ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ನೆರವೇರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

- ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೂಲವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
- ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹಾಗೂ ರೈತ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಸಲಹಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಯೋಗ ಹಾಗೂ ಮುಂಚೂಣಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ವಿಸ್ತರಣಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಹೊಸ ಕೃಷಿ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.
- ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬೋಧನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು.

ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ (ODOP), ಸಂಜೀವಿನಿ- KSRLPS (ಕೃಷಿಸಬಿ), ಯುವಕರನ್ನು ಕೃಷಿಯತ್ತ ಆಕರ್ಷಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ARYA), ಹವಾಮಾನ ಸಹಿಷ್ಣು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಪ ಕ್ರಮಗಳು (NICRA), ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿಗಳು (STRY), ಜಿಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ಘಟಕಗಳು (DAMU), ದತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (Village Adoption) ಹಾಗೂ ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆ/ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು.

ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಘಟಕಗಳು

- ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾಹಿತಿ ಕೇಂದ್ರ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಕೃಷಿ ಮಾಹಿತಿ ಘಟಕ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ರೈತ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತರಬೇತಿ ಘಟಕ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಬೇಕಿಂಗ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಘಟಕ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಪ್ರಾಯೋಜನೆ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ವಿ.ಸಿ.ಫಾರಂ, ಮಂಡ್ಯ
- ವಿಸ್ತರಣಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಘಟಕ, ನಾಗನಹಳ್ಳಿ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ
- ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತರಣಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ (ಸಮೇತಿ)- ದಕ್ಷಿಣ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
- ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳು-ಹರದನಹಳ್ಳಿ (ಚಾಮರಾಜನಗರ), ವಿ.ಸಿ.ಫಾರಂ (ಮಂಡ್ಯ), ಹಾಡೋನಹಳ್ಳಿ (ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ), ಕೊನೆಹಳ್ಳಿ (ತುಮಕೂರು), ಕಂದಲಿ (ಹಾಸನ), ಚಿಂತಾಮಣಿ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ) ಮತ್ತು ಚಂದೂರಾಯನಹಳ್ಳಿ (ರಾಮನಗರ)

